

УЧЕБНИ ПРОГРАМИ ПО ИТАЛИАНСКИ ЕЗИК – IX И X КЛАС

1. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНИТЕ ПРОГРАМИ ПО ИТАЛИАНСКИ ЕЗИК.

Владеенето на чужди езици е от първостепенно значение за развитието на българските деца и младежи в училище. Това ще им осигури шанс, равен с този на техните връстници от други страни, за адаптация към динамичните условия на живот и труд днес и в бъдеще.

Учебните програми по италиански език са изработени съобразно с Държавните образователни изисквания за учебно съдържание по чужди езици. Авторите са ги съгласували с равнищата за владеене на италиански език, посочени в Общата европейска рамка по чужди езици на Съвета на Европа, и с изискванията за придобиване на различни международно признати сертификати. Това дава възможност за приравняването на подготовката на учениците в българското училище към равнищата за езиковите дипломи, издавани от съответните компетентни институции в страните на изучаваните езици.

Учебните програми по чужди езици представляват **инструмент** за постигане на очакваните резултати от обучението. По същество те осигуряват:

- вертикална приемственост в обучението през учебните години за гарантиране на Държавните образователни изисквания за учебно съдържание, които учениците следва да покриват в края на степента на образование;
- хоризонтална връзка с обучението по италиански език (I и II ЧЕ) и с обучението по другите предмети, включени в учебния план, за да се гарантира хармония в овладяването на значимите знания, на ключовите умения и за изграждане на личостни и граждански ценности нагласи/отношения, необходими за цялостното развитие на ученика.

Учебните програми по италиански език за IX и X клас са съобразени с **минималния хорарниум** от учебни часове в учебния план:

за първи чужд език

	в IX клас	в X клас
ЗП	– 72 учебни часа	– 72 учебни часа
ПП	– 144 учебни часа	– 144 учебни часа

за втори чужд език

	в IX клас	в X клас
ЗП	– 72 учебни часа	– 72 учебни часа
ПП	– 108 учебни часа	– 144 учебни часа

Съгласно с Държавните образователни изисквания за учебно съдържание очакваните резултати по италиански език за всеки ученик се определят от съответното количество и качество на:

- придобитите знания;
 - овладените умения и развитите способности;
 - изградените ценности нагласи/отношения,
- всички те разпределени:

– по четирите основни групи умения за устно и писмено разбиране и изразяване (слушане, четене, говорене и писане);

– по свързаните с тях, но и относително самостоятелни и междупредметно значими стратегии за учене, умения за критическо мислене, за решаване на проблеми, за боравене с информация, за самостоятелна работа и за работа в екип.

Особено важно е чрез учебните програми в обучението да се открият онези **значими от практическа гледна точка знания, умения и ценности нагласи/отношения**, чието овладяване и изграждане довеждат реално до това всеки ученик да е постигнал необходимата му и в достатъчна степен на комуникативна компетентност по италиански език, за да може да използва пълноценно този език в разнообразни житейски, учебни и/или професионални ситуации. В този смисъл езиковата грамотност и компетентност по италиански език на ученик се определя не само от количеството натрупани знания по лексика и граматика и от механичното им запомняне, а основно от уменията му:

– да конструира смисъл (да извлича и осъзнава важната информация) от чуто, видяното и прочетеното;

– да изразява успешно мислите и чувствата си съобразно с комуникативните си намерения и ситуации в устна и писмена форма, като подбира най-подходящите за случая модели на поведение.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ИТАЛИАНСКИ ЕЗИК В IX И X КЛАС.

Целите на обучението по италиански език за IX и X клас отразяват необходимата приемственост и надграждане на усвоеното от ученика в предходните години и задават входното равнище на комуникативна компетентност за следващия клас от гимназиалната степен на образование. Те са общи за всички чужди езици, но се осигуряват и чрез специфично за отделния чужд език учебно съдържание.

Тези цели очертават основните обобщени и интегрални акценти в обучението по италиански език и общите насоки на учебния процес за разлика от формулировките на очакваните резултати, които са операционализирани и позволяват на тяхна основа да се извършва оценяването на постиженията на ученика.

Различията в целите съответно за IX и за X клас, както и за първи и втори чужд език, са свързани най-вече със степента на овладяване на чуждия език като цяло, в различните компоненти на учебното съдържание, осигуряващи постепенното доближаване до Държавните образователни изисквания за учебно съдържание по чужд език за края на гимназиалния курс на обучение.

ОБУЧЕНИЕТО ПО ИТАЛИАНСКИ ЕЗИК ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНИЯ МИНИМУМ В ЗАДЪЛЖИТЕЛНАТА ПОДГОТОВКА (ЗП) СИ ПОСТАВЯ СЛЕДНИТЕ ЦЕЛИ:

➤ да доразвие и разшири чуждоезиковата култура и културата на общуване на италиански език, както и общата езикова грамотност и културата на общуване на ученика;

➤ да допринесе за общото културно и интелектуално развитие на личността на ученика;

➤ да проопри интереса на ученика както към родния език и култура, така и към

италианския език и културата на народите, чиито носители са те, на основата на съносттаваката;

➤ да възпита готовност за межкултурно общуване, основана едновременно на самоуважение, уважение и толерантност към различията;

➤ да мотивира желанието за овладяване на италиански език и търсенето на подходящите стратегии за учене, включително и чрез използване на разнообразни автентични материали, на технически средства и на новите технологии за информация и комуникация;

➤ да изгради умения и нагласи у ученика за осмисляне на процеса на учене като непрекъснат и за цял живот, за реалистична оценка и самооценка, за значението на индивидуалната работа и на работата в екип.

ЦЕЛИТЕ НА ПРОФИЛИРАНОТО ОБУЧЕНИЕ, ЗАЛОЖЕНИ В УЧЕБНИТЕ ПРОГРАМИ ПО ИТАЛИАНСКИ ЕЗИК В IX И X КЛАС (КОИТО СА СПЕЦИФИЧНИ ЗА ТОЗИ ВИД ОБУЧЕНИЕ И СЕ ПРИБАВЯТ КЪМ ПОСОЧЕНИТЕ ПО-ГОРЕ), СА СЛЕДНИТЕ:

➤ да се осигури надграждане на постиженията на ученика от интензивното овладяване на италианския език и култура;

➤ да се създадат условия за постигане от всеки ученик на равнище на владееене на италианския език, което се доближава до родноезиковата комуникативна компетентност;

➤ да се развиват и усъвършенстват уменията на ученика да използва италианския език за специфични цели за изучаване на учебни предмети на италиански език (билингвално обучение).

При приложението на учебните програми по италиански език следва да се имат предвид равнищата на владееене на италиански език, които са заложиени в Държавните образователни изисквания за учебно съдържание по чужди езици.

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ.

В гимназиалната степен постиженията на ученика в областта на уснатата и на писмената реч се оценяват в съответното съотношение:

▪ с предимство на уснатата реч и рецептивните умения на учениците, които се обучават по учебните програми за задължителна подготовка;

▪ в еднакво съотношение – за учениците, които се обучават по учебните програми за профилираната подготовка.

Учителят осъществява непрекъснат и пряк контрол върху работата на класа/групата, както и на отделния ученик, като използва основния метод на текущата проверка – **наблюдение** на ученика в процеса на обучението.

Текущата оценка, винаги добре обоснована пред ученика, носи постоянна информация за постиженията му. Основни изисквания към оценяването са *обективност*, *валидност* и *надеждност*, с което се цели:

• отразяване на реалното равнище на усвоените знания и умения на ученика и съпоставянето им с очакваните резултати, описани в учебната програма;

• формиране на критерии у ученика за обективна оценка и самооценка, което да го стимулира за по-добра работа;

• използване на резултатите за анализ и оптимизиране на учебния процес от страна на учителя, с което в края на десети клас да се осигури постигането на определеното от Държавните образователни изисквания за учебно съдържание равнище на знания и

умения за гимназиалната степен.

Оценката като цяло би трябвало да има окуражителен характер и да мотивира учениците за общуване на италиански език.

При оценяване на постиженията на ученика за устна и писмена реч в IX и в X клас се отчитат следните умения:

- да формулира ясно и последователно мисълта си в рамките на познатата лексика;
- да подбира правилно езиковите средства и формата на изказа си съобразно с комуникативната ситуация;
- да се изразява езиково коректно;
- да се изказва конкретно по съдържанието на зададената тема, като изразява собствено мнение и се аргументира;
- да разбира и обобщава връзки и отношения в тяхното развитие във времето и в пространството.

Особено важно е формите на оценяване да бъдат разнообразни и да отчитат системно постиженията на ученика при различни дейности:

- работа в часа (с целия клас, в група, самостоятелно);
- изпълнение на домашни работи;
- разработване на материали по проекти;
- индивидуални прояви;
- комплексни (обобщаващи) проверки на устните и писмените речевни умения (контролни и класни работи).

При проверката на постиженията на учениците чрез периодични и обобщаващи тестове с различно съдържание и продължителност се използват предимно *функционалните тестове* (задачи за проверка на разбирането на прослушан или прочетен текст, съставяне на различни видове устен и писмен текст) пред структурните тестове (граматически и лексикални задачи), които се използват най-вече като тренировъчни упражнения.

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА УЧЕБНИТЕ ПРОГРАМИ.

Учебните програми по италиански език са рамков документ на МОН. Този документ насочва работата на учителите и учениците към определените очаквани резултати, които са задължителни и са предмет на оценяване. Препоръчаните контекст и дейности, междупредметни връзки, методи и форми на оценяване и методически насоки ориентират по отношение на условията, които най-ефективно допринасят за постигането на очакваните резултати и които следва да бъдат подходящо интерпретирани и обогатявани от учителите съобразно с конкретната среда на приложение на учебната програма.

Подборът и подреждането на учебния материал в годишното разпределение на учителя се осъществява съобразно с очакваните резултати, описани в учебните програми. Разпределението няма строго определен формат. Неговата структура се съобразява със спецификата на обучението, с потребностите на учениците и с предпочитаните от учителя методи на преподаване и организация на учебния процес, за да бъде ефективно ръководството в ежедневната работа.

Обучението по италиански език е ориентирано в съответствие с интересите и потребностите на ученика, към неговите индивидуални, възрастови и психологически особености. При разработване на годишното разпределение, учителите се съобразяват с общоприетите принципи на комуникативния и когнитивния подход, които са се утвърдили

в съвременната методика при обучението по италиански език в IX и X клас в гимназиалния етап/средната степен на образование. Това означава, че вниманието на ученика е насочено към овладяването на италианския език предимно за комуникативни цели. Независимо дали работата в клас е насочена към усвояване на знания по граматика, функции или умения, учителят трябва да изисква от учениците ефективно да общуват на италиански език, като им дава възможност да обменят информация, да изразяват идеи и да отнасят наученото към своето ежедневие, осъзнавайки, че италианският език се учи главно, за да се използва извън класната стая, т.е. в реалния живот.

Ученикът трябва да бъде стимулиран да участва активно в разговори, ролеви игри и други комуникативни дейности и да използва всяка възможност за това. В тази възраст ученикът може с успех да изпълнява заедно със съучениците си езикови задачи по проекти по двама, в малки и в по-големи групи. Групите се формират от ученици на различно езиково ниво, за да се окуражават и да си помагат, като се учат един от друг. Участниците в групите се сменят периодично, за да свикнат с различни социални роли.

Учителят е помощник и съветник, който ръководи и наблюдава работата на учениците и тактично се намесва, за да подпомага и стимулира общуването. Той дава оценка на изпълнението и изявиите на всеки участник, като внимава с поправката на грешките да не пречи на опитите за свободно общуване.

Ученикът се приема като събеседник и участник в процеса на общуване, като задава и отговаря на въпроси и изразява собствено мнение. Променят се традиционните роли на учителя и ученика, които стават равноправни партньори и активни участници в процеса на обучението и общуването. При планирането на задачите е необходимо учителят да дава точни и ясни инструкции за изпълнението.

Учебните програми са разработени така, че ученикът може да усвоява знания и умения чрез индивидуални и групови форми на обучение, при които да се занимава ефективно самостоятелно или в екип, прилагайки свои стратегии за учене.

Изборът и степенуването на учебните задачи трябва да се осъществява, като се отчитат трудностите, които българите срещат при изучаването на италиански език, а родният език се използва като опора.

Ученикът невинаги се чувства уверен, че е усвоил добре граматическите структури. За тази цел, от особено значение е включването на преговорен елемент в процеса на работа. Учителят се стреми да свързва новата информация с вече познатата. Необходим е преговор на основни граматически структури и лексика, който да е комбиниран с по-аналитичен и функционален подход към езика. Това спомага за достигане на по-висока степен на точност на изказа, което води до по-голямо самочувствие при работа с нов учебен материал. Балансът между „стар“ и „нов“ материал трябва внимателно да се поддържа и да създава увереност на учениците за напредък в изучаването на италианския език. Добър начин за преговор и практика на италиански език в реални, но контролирани ситуации е този, който дава възможност на учениците сами да съставят или да попълват въпросници и анкети.

Важен елемент, включен в учебните програми, е усвояването на страноведска информация за страните, в които се говори италианския и характерните за говорещите езика социокултурни умения за общуване, като по този начин се осигурява база за сравнение с българската култура, бит, обичаи и др. Съпоставката на културите спомага за осъзнаването на непознатото и различното и за формирането на националната идентичност.

Учебната дейност в клас се извършва на базата на учебни комплекти и разнообразни допълнителни материали.

X КЛАС, ПЪРВИ ЧУЖД ЕЗИК – ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПОДГОТОВКА

Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	Възможности за междупредметни връзки
СЛУШАНЕ	<p>1. Разбира основна информация и разграничава от какъв вид е текстът: публицистика (новини, репортажи, интервюта, тв и радио състезания), художествена литература, изказани с нормална скорост, стандартен език и произношение.</p> <p>2. Разбира в подробности: – разговори и изказвания при директен контакт, които непосредствено се отнасят до него – кратки съобщения в обществен транспорт, магазин, учреждения, свързани с обществено обслужване – разбира съобщения по телефон и телефонен секретар.</p> <p>3. Разбира необходимата му конкретна информация от интервю, репортаж, новини, дискусия по актуални въпроси.</p> <p>4. Ориентира се по визуални възприятия при пряк контакт (мимика, жест, илюстрация) и/или търси помощ от събеседника си.</p> <p>5. Прилага компенсаторни стратегии за разбиране на непознати думи, като се позовава на съдържанието на текста, на контекста, извлича информация за съдържанието, като прави връзка между заглавие и текст, ориентира се по познати словообразователни модели, интернационализми, интонация, тон и темпо на говорене, търси помощ от събеседника си.</p>	<p>Учениците трябва да придобият понятия, езикови и социокултурни знания и речевни умения в следните тематични области, които да използват в учебна и реална ситуация:</p> <p>Личност и общество:</p> <p>1. Аз и другите: – образователната система – семейство/любов – социални аспекти на обществения живот – етнос и религия;</p> <p>2. Човекът и средата, в която живее: – здравеопазване – екология;</p> <p>3. Свободното време: – спорт</p>	<p>1. forma impersonale</p> <p>2. forme implicite</p> <p>3. forma passiva</p> <p>4. il periodo ipotetico – della realita` – della possibilita` – dell' irrealita`</p> <p>5. discorso diretto e indiretto</p> <p>6. coniugazione perifrastica</p>	<p>На учениците трябва да се даде възможност: – да работят с различни автентични материали, в т. ч. вестници, списания, филми, аудио касети; – да имат достатъчно време за самостоятелна изява (писмена и устна); – сами да правят изводи, да извеждат правила на базата на знанията до момента и с помощта на учителя; – да работят индивидуално, по двойки и по групи, с цел усъвършенстване на комуникативните умения; – да правят догадки чрез работа с текстове с непознати думи; – да използват речници и справочници.</p>	<p>1. Български език и литература – знания за частите на речта и изречението – жанрово разнообразие и особености – умения в епистолярните форми на изразяване – фолклор, литература, кореспонденция и видове документи, масмедии</p> <p>2. Други чужди езици – социокултурна информация – компенсаторни форми за изразяване писмено и говоримо</p> <p>3. Математика и информационни технологии – знания за числата и количествените категории – компютърни технологии</p> <p>4. История – социокултурна историческа информация за Италия – велики исторически личности – велики географски</p>

ЧЕТЕНЕ	<p>1. Разбира основната информация от публицистични, художествени и научнопопулярни текстове на стандартен език.</p> <p>2. Разбира в подробности лични и читателски писма, указания, кратки статии на познати теми, като отбелязва в тях въпроси и проблеми, изразени становища, пожелания и чувства и разбира основните социокултурни особености в тях.</p> <p>3. Намира необходимата му конкретна информация в различни по речев жанр текстове: проспекти, каталози, инструкции, плахати, разписания, менюта, писма, прогноза за времето.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - туризъм; <p>4. Духовен свят и култура:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изкуство - литература - забележителни личности - нравствено-етични ценности. <p><u>Сфери и роли на общуване</u></p>			<p>открития</p> <p>5. География</p> <ul style="list-style-type: none"> - области и население - околна среда и природни ресурси - природни забележителности <p>6. Природни науки и екология (химия, физика, биология)</p> <ul style="list-style-type: none"> - околна среда и екология - новости и изобретения в науката - природосъобразен начин на живот
ГОВОРЕНЕ	<p>1. Води разговор на познати теми:</p> <ul style="list-style-type: none"> - коментира факти - изразява мнения и чувства - обсъжда съвместна дейност - изразява съгласие/несъгласие със становището на събеседниците. <p>2. Изразява желание да получи информация, предмети или услуги, като аргументира предпочитанията си.</p> <p>3. Води разговор по телефона, оставя съобщение на телефонен секретар.</p> <p>4. Съобразява речта си с комуникативната ситуация и използва подходящи езикови средства, произношения и интенция, отговарящи на основните чуждоезикови модели, прилага компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми, използва етикет, интернационализми, вежливост.</p>	<p>Ученикът трябва да може да общува по темите, посочени в учебното съдържание:</p> <ul style="list-style-type: none"> - в битови ситуации - в училище и на обществени места (културни и административни учреждения) - при пътуване и туризъм (транспортни средства, магазини, музеи и др.) <p>Ученикът трябва да изпълнява ролята на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - събеседник в официален и неофициален разговор - гост или домакин - питащ или отговарящ във 			<p>7. Логика и психология</p> <ul style="list-style-type: none"> - личност и общество - социокултурни различия и общуване - критическо мислене - истина и внушение - толерантност - анализ - ценности и ценностна система <p>8. Гражданско образование</p> <ul style="list-style-type: none"> - образование и професионални интереси - социални отношения - историческо наследство <p>9. Музика и изобразително изкуство</p>

<p>ПИСАНЕ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Предава основното съдържание на прочетен текст под формата на подробен план. 2. Пише лично или читателско писмо по конкретен повод, като описва и коментира кратко конкретни случаи, впечатления и факти: <ul style="list-style-type: none"> – изказва свои мнения – изказва доводи – изказва предложения. 3. Съставя стандартен автобиографичен текст и кратки заявления. 4. Попълва формуляри и бланки. 5. Съобразява се с някои социокултурни особености при писането на текста, като използва основните си знания по езика за организация на речта, използва основни правила на правописа и протокола за вида написан текст. 6. Прилага компенсаторни стратегии за изразяване, като използва помощта на речници, справочници и др. 	<p>всички сфери на преднамерени или непреднамерени комуникативни ситуации</p> <p><u>Комуникативни стратегии</u></p> <p>Ученикът трябва да усвои компенсаторни стратегии на общуване като:</p> <ul style="list-style-type: none"> – вербални и невербални начини за изразяване (думи от международната лексика, интонация, мимика, жест, отговарящи на социокултурните му знания) – използване на поведенчески и речеви модели – използване на примери, илюстрации и демонстрации – използване на езикови догадки и ключови думи – ползване на справочници – използване на знания от други предмети <p>(общосъобразователни в рамките на ДСИ).</p>			<ul style="list-style-type: none"> – младежка култура – междукултурно възпитание – национална и европейска културна история <p>10. Физическо възпитание</p> <ul style="list-style-type: none"> – основни понятия, свързани с масовите спортове – социокултурна информация, свързана с традиционни национални спортове, като мост за по-добро общуване
---------------	--	---	--	--	---

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ИТАЛИАНСКИ ЕЗИК – IX И X КЛАС, ПЪРВИ ЧУЖД ЕЗИК – ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА.

Учебните програми по италиански език като първи чужд език са разработени в съответствие с единната обща философия на програмите по различните учебни предмети и съобразно ДОО по чужди езици за гимназиален етап IX и X клас, трето равнище.

Учебната програма съдържа следните раздели:

- I. Общо представяне
- II. Цели на обучението по италиански език
- III. Очаквани резултати от обучението
- IV. Учебно съдържание
- V. Специфични форми и методи за оценяване на постиженията на ученика
- VI. Методически указания за прилагане на учебната програма.

Обучението по италиански език като първи чужд език в IX и X клас на профилираните гимназии и паралелките с интензивно изучаване на чужд език се осъществява в рамките на предвидените 144 учебни часа и 2 или 3 седмично СИП или ЗИП. Обучението по италиански език има за цел да постигне комуникативните умения от III равнище описани в ДОО. Учебната програма предвижда както затвърдяване на вече придобитите езикови познания, така и нови понятия необходими за работата на това ниво.

Обучението по италиански език допринася за общото културно и интелектуално развитие на учениците, формира у тях езикова култура, култура на общуване, възпитава уважение към културното разнообразие. Това обучение има за цел придобиване на езикови познания и комуникативна компетентност, както и умения за самостоятелна работа или работа в група, за развиване на творчески дух, за правене на преценка и критика, за взимане на решения.

Обучението по италиански език е тясно свързано с обучението по родния език, като придобитите умения на родния език служат за опора през учебния процес. Голямо значение има и междупредметната връзка, която разширява езиковите и културните знания. От друга страна, интензивното изучаване на езика води до добро владение, което позволява използването на италиански език като средство за изучаване на други дисциплини.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ИТАЛИАНСКИ ЕЗИК.

В процеса на обучението в IX и X клас продължава:

- Осмислянето и разширяването на езиковите познания съответно от VIII и IX клас
- Усъвършенстването на придобитите умения за слушане, писане, говорене и четене
- Въвеждат се нови понятия
- Придобиват се нови социокултурни и комуникативни умения
- Чуждият език се ползва като средство за обучение.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО.

Разделът е разработен в колони 1 и 2 от таблицата.

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ.

Разделът е разработен в колона 4 на таблицата.

V. СПЕЦИФИЧНИ ФОРМИ И МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИКА.

Проверката и оценката на крайните резултати от обучението е подчинена на целите за IX и X клас, описани в колона 2 на таблицата.

Критерии за оценка на постигнатата комуникативна компетентност в края на IX и X клас по дейности:

1. Слушане

- Оценяват се уменията на учениците да разбират и извличат основната информация в изказвания, коментирани и дискусии, предавания, филми на стандартен език
- Оценяват се уменията на ученика да разбира конкретна информация от телевизионни предавания, а също и от специализирани научни текстове по предмети, предавани на езика.

2. Четене

Оценяват се:

- Уменията на ученика да разбира и систематизира основната информация от научнопопулярни, публицистични и художествени текстове
- Уменията на ученика да разбира в подробности информацията от текстове на писма, картички, вестници и списания, литературни текстове в рамките на изучаваните теми
- Уменията да намира конкретна информация в научнопопулярни и специализирани текстове по предмети, изучавани на езика.

Рецептивните умения се оценяват чрез:

- Текстове (избиране на верен отговор след предварително прочетен или чул текст)
- Задачи за посочване вярно/невярно
- Попълване на липсващи думи в текст
- Подреждане на разбъркани реплики в диалог
- Попълване на липсващи реплики в диалог
- Отговор на въпроси върху предварително прочетен или чул текст.

3. Говорене

Оценяват се уменията на ученика:

- Да участва в пряк контакт с един или повече събеседници в различни ситуации, да участва в дискусии, изразявайки собствено становище
- Да води разговор по телефона, изразявайки чувства, мнения, намерения
- Да се съобразява с регистъра на общуване, с нормите и правилата на италианския език.

4. Писане

Оценяват се уменията на ученика:

- Да създава смислово свързани писмени текстове съобразно текстовите разновидности
- Да използва подходящи изразни средства, да употребява правилно езикови форми и структури, пунктуация.

Продуктивните умения се оценяват чрез:

- Съставяне на диалог по зададена ситуация
- Предаване съдържанието по предварително прочетен или чул текст
- Разговор по зададена тема
- Съставяне на писмен текст (писмо, картичка, есе, съчинение) по зададена тема
- Отговаряне на въпроси свързани с ежедневието и битя.

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ПО ПРИЛАГАНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА.

Организацията на учебната дейност трябва да отговаря на потребностите на учениците от овладяване на знания за езика и изграждане на умения за ползването му като средство за общуване, обучение и професионална дейност.

В процеса на работа се препоръчва:

- Използване на автентични текстове за слушане и четене
- Прилагане на следните форми на работа: по двойки, по групи, индивидуално
- Насърчаване желанието на учениците за самостоятелна работа и самооценка
- Прилагане на аудио-визуални средства в процеса на обучение
- Представяне в сравнителен план на явления, сходни с родноезиковите
- Отдаване предпочитание на свободните разговори и на задачите за самостоятелно изразяване в писмена форма.

X КЛАС, ПЪРВИ ЧУЖД ЕЗИК – ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА

Колона 1	Колонз 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра	Очаквани резултати на ниво учебни програми	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия	Контекст и дейност	Възможности за междупредметни връзки
Ядро 1 СЛУШАНЕ	<p>1. Учениците разбират основната информация в изказвания, коментари и дискусии, предавания, филми</p> <ul style="list-style-type: none"> • идентифицират вида на текста • разграничават основните действащи лица и значимата информация • разграничават ключови думи и изрази • систематизират, обобщават, правят изводи <p>Разбират в подробности разговори в пряк контакт и по телефона, разбират информация от специализирани текстове по предмети,изучавани на италиански език</p> <ul style="list-style-type: none"> • откриват и систематизират значимата информация, правят обобщения и изводи • прилагат компенсаторни стратегии 	<p>1. Теми, в рамките на които учениците четат, пишат, говорят, слушат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • а) личен живот, човешки взаимоотношения, отношения в семейството • б)общество и личност • права и отговорности • свобода • в) светът, който ме заобикаля • г) проблеми на съвременния начин на живот: безработица, дрога, престъпност • д) свободно време, хоби, пътуване и туризъм, спорт • е) училище и професия • ж) наука и техника • з) традиции • и) екология и здравеопазване • к) литература и изкуство <p>Ученикът трябва да може да общува по темите:</p> <ul style="list-style-type: none"> • в житейски ситуации 	<p>1. Modo condizionale - particolarità</p> <p>a) condizionale semplice</p> <p>b) condizionale composto</p> <p>c) uso del condizionale composto come futuro nel passato</p>	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Работят индивидуално, по двойки, в малки и големи групи 2. Да слушат и четат оригинални текстове от различно естество 3. Да общуват в ситуации. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Доброто усояване на италиански език предполага използването му като средство за изучаване на други учебни предмети 2. Учениците използват оригинални материали за подготовката си по останалите дисциплини 3. Въз основа на знанията си по български език и литература учениците разпознават граматическите категории и структури, текстовите разновидности, умеят да се
Ядро 2 ЧЕТЕНЕ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Разбират конкретната информация в радио и телевизионни предавания • Откриват и свързват информацията • Систематизират интересуващата ги информация <p>2. Разбират основната информация от научно-популярни, публицистични и художествени текстове</p> <ul style="list-style-type: none"> • Определят текстската разновидност • Определят основните теми • Проследяват сюжетната линия и основните моменти 	<ul style="list-style-type: none"> • д) свободно време, хоби, пътуване и туризъм, спорт • е) училище и професия • ж) наука и техника • з) традиции • и) екология и здравеопазване • к) литература и изкуство <p>Ученикът трябва да може да общува по темите:</p> <ul style="list-style-type: none"> • в житейски ситуации 	<p>condizionale - particolarità</p> <p>a) condizionale semplice</p> <p>b) condizionale composto</p> <p>c) uso del condizionale composto come futuro nel passato</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Работят индивидуално, по двойки, в малки и големи групи 2. Да слушат и четат оригинални текстове от различно естество 3. Да общуват в ситуации. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Доброто усояване на италиански език предполага използването му като средство за изучаване на други учебни предмети 2. Учениците използват оригинални материали за подготовката си по останалите дисциплини 3. Въз основа на знанията си по български език и литература учениците разпознават граматическите категории и структури, текстовите разновидности, умеят да се

<p>Ядро 3</p> <p>ГОВОРЕНЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> Разграничават героите Систематизират информация и правят изводи <p>3. Разбират в подробности текстове на писма, картички, текстове от вестници и списания, художествени текстове</p> <ul style="list-style-type: none"> Систематизират информацията Обобщават, правят изводи Анализират детайлите извличат мнения и коментари <p>4. Намират конкретна информация в научно-популярни и специализирани текстове по предмети, изучавани на езика</p> <ul style="list-style-type: none"> подбират конкретни данни във връзка с изучаваните предмети на италиански език синтезират и систематизират сведения <p>1. Учениците водят разговор по теми от ежедневието с един или повече събеседници, познати или непознати, в пряк контакт или по телефона</p> <ul style="list-style-type: none"> искат и дават информация споделят събития и случки изразяват отношение към проблемите на събеседника, изразяват чувства, мнения, намерения, проявяват толерантност <p>2. Правят кратко изказване след предварителна подготовка по теми, свързани с изучаваните предмети</p> <ul style="list-style-type: none"> предават със свои думи факти и събития анализират обобщават <p>3. Изказват се съобразно нормите и правилата</p>	<ul style="list-style-type: none"> в училище и извън училищна среда при пътуване <p>2. Ученикът усвоява езиковата реализация на действие като:</p> <p>разказване, искане/даване на информация, изразяване на чувства, намерения, предложения, даване на съвети, изразяване на съмнения/убеждения, увереност, на сигурност/несигурност</p> <p>3. Ученикът общува, изпълнявайки ролята на:</p> <ul style="list-style-type: none"> Събеседник в официален и неофициален разговор (или по телефона) Гост или домакин Частно лице през свободното време или в сферата на услугите Клиент или пациент Зрител слушател, в разговори, беседи читател в личния живот, в свободното време, в сферата на масовата информация <p>4. Учениците четат откъси от литературни произведения,</p>	<p>Modo</p> <p>coniuntivo - particolarità</p> <p>concordanza dei modi e dei temi</p> <p>– particolarità</p> <p>Forma passiva del verbo ' particolarità</p> <p>modo infinito</p> <p>periodo ipotetico</p> <p>discorso diretto e indiretto</p> <p>coniugazione</p> <p>perifrastica</p>	<p>създадени според учебното съдържание или извън него</p> <p>4. Да осъществяват кореспонденция на италиански език</p> <p>5. Да ползват материали от различни информационни източници (радио, телевизия, вестници,</p>	<p>изразяват</p> <p>4. Учениците прилагат знанията си по:</p> <ul style="list-style-type: none"> Втори чужд език за обогатяване на езиковата си култура; търсене на компенсаторни стратегии; на стратегии за учене на чужд език Математика и Физика: за правене на изводи и заключения География и История: за разширяване познанията си за Италия Психология и Логика: за дискутиране и изразяване на мнения по различни проблеми Химия и опазване на
-------------------------------	---	--	--	--	---

<p>Ядро 4</p> <p>ПИСАНЕ</p>	<p>на италианския език и с комуникативната ситуация</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подбират подходящи думи и изрази • служат си с подходящо произношение и интонация • включват се в разговор и поддържат разговор • използват компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми <ol style="list-style-type: none"> 1. Учениците предават съдържанието на научно-популярен, специализиран или художествен текст <ul style="list-style-type: none"> • Синтезират основното съдържание • Съставят подробен план • Записват чужди изказвания 2. Пишат лични и официални писма <ul style="list-style-type: none"> • изразяват позициите си, изказват мнения • търсят и дават информация • изказват благодарност, отправят молба 3. Попълват лични документи, формуляри, пишат автобиография 4. Пишат доклад <ul style="list-style-type: none"> • Използват материали от различни източници, като обобщават и систематизират информацията • Коментират, изразяват мнения, правят изводи 5. Съобразяват езиковите средства, които използват с основните изисквания за писмено общуване, пишат с отговарящи на чуждоезиковите норми правопис и пунктуация 	<p>приказки, басни, новини, репортажи, интервюта, откъси от научно-популярни статии</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Водят разговор в пряк контакт и по телефона, правят изказване, участват в дискусии 7. Слушат разговори, новини, репортажи, интервюта 8. Пишат картички, писма, автобиография, съчинения по тема, водят записки при слушане на текст, пишат подробен план, попълват документи 9. Ученикът трябва да усвои компенсаторни стратегии на общуване: <ul style="list-style-type: none"> • Интернационализми, мимики, жестове, интонация • да използва примери, илюстрации • да прави догадки от ключови думи • да ползва речници и справочници <p>да ползва знания по други предмети</p>	<p>verbi Fare e</p> <p>Lasciare</p>	<p>списания)</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Да бъдат подготвени за ролите на общуване при използване то на езика 7. Да използват речници и справочници 	<p>околната среда: за обсъждане на екологични проблеми</p> <ul style="list-style-type: none"> • Биология и здравно образование: за обсъждане и разговор върху здравни проблеми • Информатика и информационни технологии: за работа с аудио-и видео-техника, компютри, работа с Интернет • Музика и Изобразително изкуство: за представяне и запознаване с известни музиканти, художници и тяхното творчество
-----------------------------	--	--	-------------------------------------	---	---

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО ИТАЛИАНСКИ ЕЗИК –

IX И X КЛАС,

ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК – ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА.

Учебните програми по италиански език като втори чужд език са съобразно ДОО по чужди езици за гимназиален етап IX и X клас. Учебната програма съдържа следните раздели:

- I. Общо представяне
- II. Цели на обучението по италиански език
- III. Очаквани резултати от обучението
- IV. Учебно съдържание
- V. Специфични форми и методи за оценяване на постиженията на ученика
- VI. Методически указания за прилагане на учебната програма.

Обучението по италиански език като втори чужд език се осъществява в рамките на предвидените 144 учебни часа и има за цел да постигне комуникативните умения, описани в ДОО за това ниво.

Обучението по италиански език допринася за развитието на личността, като си поставя за цел не само да дава знания, но и да формира у този, който го изучава, култура на общуване, да възпитава комуникативна компетентност, както и умения за самостоятелна работа или работа в група, за развиване на творчески духа, за правене на преценки и критика, за взимане на решения.

В контекста на конкретни теми и ситуации на общуване програмата предвижда овладяване на различните социокултурни аспекти, спецификата на общуването, поведенческите модели и паралингвистичните средства, събития и факти от миналата и настоящата действителност на Италия.

Обучението по италиански език има за задача да подготви учениците за общуване в ситуации, надхвърлящи рамките на родноезиковата среда, да ги научи да търсят и откриват информация от източници на италиански език, да изгради у тях умения за по-нататъшно самостоятелно изучаване на езика.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ИТАЛИАНСКИ ЕЗИК.

В процеса на обучение в IX и X клас продължава:

- Осмислянето и разширяването на придобитите езикови познания
- Усъвършенстване на уменията за писане, говорене, четене, слушане
- Изграждане на комуникативна компетентност на учениците.

Обучението по италиански език също така цели:

- Да насърчава учениците при усвояването на втори чужд език да прилагат придобитите умения за учене на чужд език
- Чрез разглеждане на различни теми на италиански език да разшири познанията на учениците в други области на науката и културата
- Да запознае учениците с присъдите за Италия поведенчески модели, което да ги подготви за межкултурно общуване
- Да формира толерантност към културното многообразие.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО.

Разработени са в колона 1 и 2 на таблицата.

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ.

Разработено в колона 4 на таблицата.

V. СПЕЦИФИЧНИ ФОРМИ И МЕТОДИ НА ОЦЕНЯВАНЕ.

Проверката за оценяване на крайните резултати от обучението е подчинена на целите за IX и X клас, описани в колона 2 на таблицата.

Критерии за оценка на постигнатата комуникативна компетентност в края на IX и X клас по дейности:

1. Слушане

Оценяват се уменията на учениците да:

- Разбират основната информация от кратки художествени текстове (приказки, разкази, откъси от литературни произведения в рамките на изучаваните теми) и от кратък публицистичен текст (новини, репортажи, интервюта)

- Разбират в подробности разговори в пряк контакт на познати теми, кратки съобщения на обществени места

- Разбират конкретна информация от интервюта, репортажи, новини по радио и телевизия.

2. Четене

Оценяват се уменията на учениците да:

- Разбират и систематизират основната информация от кратки публицистични, научнопопулярни и художествени текстове на стандартен език

- Разбират в подробности лични и читателски писма, кратки разкази и статии, укзания, обяви и съобщения

- Разбират конкретна информация от каталози, инструкции, разписания, речници, енциклопедии.

Рецептивните умения се оценяват чрез:

- Тестове (избиране на верен отговор след предварително прочетен или чул текст)

- Задачи за посочване вярно/невярно

- Попълване на реплики в диалог

- Попълване на липсващи реплики в диалог

- Попълване на липсващи думи в текст

- Подреждане на разбъркани реплики в диалог

- Отговор на въпроси върху предварително прочетен или чул текст.

3. Говорене

Оценяват се уменията на ученика да:

- Да участва в пряк разговор на познатата тема, изразявайки собствено мнение

- Да води кратък неофициален разговор по телефона

- Да се съобразява с регистъра на общуване, с правилата и нормите на езика.

4. Писане

Оценяват се уменията на ученика да:

- Създава смислово свързани писмени текстове съобразно текстовете разновидности

- Използва подходящи изразни средства, да употребява правилно езикови форми и структури, пунктуация.

Продуктивните умения се оценяват чрез:

- Съставяне на диалог по зададена ситуация
- Предаване съдържанието на предварително прочетен или чул текст
- Разговор по зададена тема
- Съставяне на писмен текст (писмо, картичка, есе, съчинение) по зададена тема
- Отговаряне на въпроси, свързани с ежедневието и бита.

IV. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ПО ПРИЛАГАНЕТО НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА.

Организацията на учебната дейност трябва да отговаря на потребностите на учениците от овладяване на знания аз езика и изграждане на умения за ползването му като средство за общуване, обучение и професионална дейност.

В процеса на работа се препоръчва:

1. Използването на автентични текстове за слушане и четене
2. Прилагане на следните форми на работа: по двойки, по групи, индивидуална
3. Насърчаване желанието на учениците за самостоятелна работа и самооценка
4. Прилагане на аудио-визуални средства в процеса на обучение
5. Представяне в сравнителен план на явления, сходни с родноезиковите
6. Отдаване предпочитания на свободните разговори и на задачите за самостоятелно изразяване в писмена форма.

X КЛАС, ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК – ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА

Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра	Очаквани резултати на ниво учебни програми	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия	Контекст и дейност	Възможности за междупредметни връзки
Ядро 1 СЛУШАНЕ	<p>1. Разбира основната информация и определя текстовата разновидност:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Публицистичен текст (новини, репортажи, интервюта, радио и телевизионни състезания) • художествен текст (разказ, приказка, откъс от литературно произведение в рамките на изучаваните теми) <p>2. Разбира в подробности:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разговори в пряка контакт, които непосредствено се отнасят до него • Кратки съобщения на обществени места (транспорт, магазин, обществено обслужване) • Разбира съобщения по телефон и телефонен секретар <p>3. Разбира конкретна информация от интервюта, новини, репортажи, инструкции и съобщения</p> <p>4. Използва компенсаторни стратегии за разбиране на непознати думи:</p>	<p>1. Основни теми, по които учениците четат, пишат, говорят, слушат:</p> <p>А) Аз и другите:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Семейство и семейни взаимоотношения • Взаимоотношения между поколенията <p>Б) Светът около мен</p> <ul style="list-style-type: none"> • дом • населено място • родина (съпоставяне) <p>В) Свободно време</p> <ul style="list-style-type: none"> • аз и моите приятели • Хоби, музика, спорт • Туризъм, пътувания <p>Г) Училище и професия</p> <ul style="list-style-type: none"> • моите съученици • взаимоотношения между учители и ученици • Учебни предмети • Моята бъдеща професия <p>Д) Празници и традиции</p>	<p>1. Tempi dell'indicativo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Passato remoto • Trapassato remoto <p>2. Concor-danza dell'indicativo</p> <p>3. Uso delle preposizioni</p> <p>4. Pronomi e aggettivi indefiniti</p> <p>5. Uso dell'imperativo con I pronomi</p> <p>6. Modo condizionale</p> <ul style="list-style-type: none"> • Condizionale semplice • Condizionale composto • Uso del condizionale 	<p>На учениците трябва да се даде възможност:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Да работят индивидуално, по двойки, в малки и големи групи с цел усъвършенстване на комуникативните умения 2. Да слушат и четат оригинални текстове 3. Да използват материали от различни информационни източници (радио, 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Въз основа на знанията си по български език и литература учениците разпознават граматическите категории и структури, текстовите разновидности, умеят да се изразяват 2. Учениците прилагат знанията си по: <ul style="list-style-type: none"> Втори чужд език за обогатяване на езиковата си култура;

Ядро 2
ЧЕТЕНЕ

- Прави връзка между текст и заглавие
 - ориентира се от контекста, и по ключови думи
 - ориентира се по интонация, тон и темпа на говорене
 - търси помощ от събеседника си
1. Разбира основната информация от публицистични, научнопопулярни и художествени текстове на стандартен език
 - Определя вида на текста
 - Определя основните действащи лица
 2. Разбира в подробности лични и читателски писма, указания, кратки статии на познати теми, откъси от художествени произведения
 - Отбелязва въпроси, гледни точки, чувства, пожелания
 - Разбира основни социокултурни особености в текста
 3. Намира конкретна информация в каталози, проспекти, инструкции, разписания, писма, менюта, плакати
 4. Ориентира се в текстовете, като използва компенсаторни стратегии: интернационална

- Е) Духовен свят и култура
- Изкуство
 - Литература
 - Забележителни личности (родни и чужди)

- Ученикът трябва да може до общува по темите:
- В битови ситуации
 - В училище и на обществени места (учреждения, транспорт)
 - При пътуване – магазини, музеи и др.
2. Учениците усвояват езиковата реализация на действия като: разказване, искане/даване на информация, изразяване на чувства, намерения, предложения, искане/даване на съвети, изразяване на сигурност/несигурност
 3. Ученикът общува по предвидените теми, като изпълнява

- composto come futuro nel passato
7. Modo congiuntivo
 - congiuntivo presente e passato
 - congiuntivo imperfetto e trapassato
 8. Concordanza dei tempi del congiuntivo
 9. Concordanza dei modi e dei tempi

- телевизия, вестници, списания)
4. Да общуват в ситуации близки до реалните, създадени според учебното съдържание и извън него
 5. Да бъдат подготвени за ролите на общуване при използването на езика
 6. Сами да правят изводи, да извеждат правила на базата на познати до момента и с помощта учителя
 7. Да ползват

- търсене на компенсаторни стратегии; на стратегии за учене на чужд език
- Математика и Физика: за правене на изводи и заключения
 - География и История: за разширяване познанията си за Италия
 - Психология и логика: за дискутиране и изразяване на мнения по различни проблеми
 - Химия и опазване на околната среда: за

<p>Ядро 3 ГОВОРЕНЕ</p>	<p>лексика, познати словообразователни модели, ориентира се в контекста</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Води кратък разговор в ежедневни ситуации <ul style="list-style-type: none"> • Говори за факти, от миналото и настоящето • Изразява намерения и идеи за бъдещето • Изразява съгласие или несъгласие със становището на събеседника • Реагира на комуникативните намерения на събеседника 2. Изразява желание да получи информация, предмети или услуги, като изразява предпочитанията си 3. Води кратък личен разговор по телефона, търси и дава информация, оставя съобщения на телефонен секретар 4. Дава и следва указания 5. Съобразява речта си с комуникативната ситуацията, използва произношение и интонация, отговарящи на основните чуждоезикови модели 6. Прилага компенсаторни 	<p>ролята на</p> <ul style="list-style-type: none"> • Събеседник в кратък неофициален разговор или по телефона • Гост или домакин • Частно лице през свободното време или в сферата на услугите • Клиент или пациент • Слушател в разговори, беседи • Читател в свободното време, в личния живот, в сферата на масовата информация <ol style="list-style-type: none"> 4. Учениците четат откъси от художествени текстове, приказки, разкази, откъси от научнопопулярни статии 5. Водят кратък разговор на позната тема в пряк контакт или по телефона 6. Слушат разговори, новини, интервюта 7. Пишат кратки лични писма, картички, 		<p>речници и справочници</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Да прилагат компенсаторни стратегии 	<p>обсъждане на екологични проблеми</p> <ul style="list-style-type: none"> • Биология и здравно образование: за обсъждане и разговор върху здравни проблеми • Информатика и информационни технологии: за работа с аудио- и видео-техника, компютри, работа с Интернет • Музика и изобразително изкуство: за представяне и запозна-
----------------------------	---	---	--	---	---

<p>Ядро 4 ПИСАНЕ</p>	<p>стратегии при комуникативни проблем (мимики, жестове, синоними, перифраза, интернационализми)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Съставя подробен план на прочетен текст 2. Пише кратко писмо, лично или читателско по конкретен повод <ul style="list-style-type: none"> • Изказва мнения, предложения • Споделя преживявания • Изказва благодарност 3. Съставя биографичен текст, попълва документи 4. Съобразява се с някои социокултурни особености при писането на текста, прилага основни правила за правопис и пунктуация съобразно нормите на чуждия език 5. Прилага компенсаторни стратегии за изразяване, като използва речници, справочници и др. 	<p>автобиография, пишат подробен план на прочетен текст</p> <p>8. Ученикът усвоява компенсаторни стратегии на общуване</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ориентира се по интернационализми, мимики, жестове, интонация • Използва примери, илюстрации • прави догадки по ключови думи и контекст • използва речници и справочници • използва знания по други предмети 			<p>ване с известни музиканти, художници и тяхното творчество</p>
--------------------------	---	---	--	--	--